

GORPUTZ HEZIKETA ARLOKO PROGRAMAZIO LABURTUA IDAZTEKO IRADOKIZUNAK

*Gorputz Heziketa Arloa
Berritzegune Nagusia*

ATALAK:

- **PROGRAMAZIO LABURTUA, ZERTARAKO?**
- **PROGRAMAZIO LABURTUAREN EREDUA**
  1. Arloaren Gutxiengo Helburuak
  2. Edukiak
  3. Metodologia
  4. Baliabideak
  5. Ebaluazioa
    - 5.1. Ebaluazio-irizpideak eta adierazleak
    - 5.2. Ebaluazio teknikak eta tresnak
  6. Berreskurapen eta indartze sistema

o **PROGRAMAZIO LABURTUA, ZERTARAKO?**

Azken ikasturteotan, curriculum berria indarrean jarri denetik eta horrek ekarri dituen aldaketek eraginda, Programazio Laburtua idaztea zalantza iturri handia bihurtu da irakasleentzat. Zalantza horietako askok lotura estua dute Oinarrizko Gaitasunek curriculumean duten presentziarekin eta Gaitasun horiek eta curriculumeko ohiko elementuek duten erlazioarekin (helburuak, edukiak, irizpideak,...).

Programazio laburtua didaktika-jardueraren lerro nagusiak mailaz maila zehazten dituen laburpena da; bai ikasleei bai familiei egiten denaren berri emateko aurkeztu behar zaie eta horrenbestez, dokumentu publikoa da.

Sintesi agiria da eta horretan datza idazteko duen zailtasuna. Hautatu egin behar da informaziorik esanguratsuena, hau da, zein diren helbururik behinenak, horiek lortzeko eduki funtsezkoenak eta burutu beharreko ebaluazio-irizpideak. Hitzez jaso behar du gelan benetan egingo dena.

o **PROGRAMAZIO LABURTUAREN EREDUA**

Ikuskaritzak bidalitako fitxa-eredua izango dugu abiapuntu. Ezaugarri nagusiak atalez atal zehaztu eta zenbait iradokizun eta gomendio proposatuko dira atal horiek idazteko, hau da, helburuak, edukiak, metodologia, baliabideak, ebaluazioa eta berreskurapena.

Egiten dugun proposamena Gorputz Heziketa arloa eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzari lotuta dago. Beraz Bigarren Hezkuntzako Curriculum eta Programazio Laburtu ereduaren oinarritzen da.

Lehen Hezkuntzako programazioa egiteko egokitzapena erraza da, nahikoa izango da Lehen hezkuntzako curriculum eta programazio laburtu eredu egokitzea.

**BIGARREN HEZKUNTZARAKO PROGRAMAZIO LABURTUAREN
EREDUA**

PROGRAMAZIO LABURTUA

IKASTETXEAREN IZENA						KODEA:	200 - 20		
ARLOA						DATA			
MAILA	DBH 1	DBH 2	DBH 3	DBH 3	DBHO 1	DBHO 2			

1	ARLOAREN GUTXIENGO HELBURUAK GAITASUN MODUAN ADIERAZITA							

2	EDUKIEN DENBORALIZAZIOA							
	1. ebaluazioa		2. ebaluazioa		3. ebaluazioa			

3	IRAKAS PROZESUAN ERABILTZEN DEN METODOLOGIA							

4	BALIABIDEAK							
TESTU LIBURUA: (zertarako erabiltzen den argitu) ARGITALETXEA:								

5	EBALUAZIO-IRIZPIDEAK, ADIERAZLEAK, EBALUATZEKO TEKNIKAK ETA TRESNAK, KALIFIKAZIO-IRIZPIDEAK							

6	BERRESKURAPEN ETA INDARTZE SISTEMA							

1. Arloaren gutxiengo helburuak

Ezaugarriak:

- Hizkuntzen curriculumean adierazitako helburu orokorren zehaztasunak dira eta mailaz maila adierazi behar dira, idazkera zehatzagoa emanez.
- Ez dira helburu didaktikoak, maila bakoitzari lotutako gutxiengo helburuak baizik; maila bakoitzak bereak ditu.
- Helburu horiek kompetentzia (gaitasun) gisa idatzi behar dira; hau da, ZER?, NOLA?, ZERTARAKO? galderen erantzunak jaso behar dituzte
- Helburuak, bestalde, ikastetxearen ezaugarri zehatzak kontuan harturik idatzi daitezke.
- Hautatu egin behar dira, hau da, curriculumeko helburu guztiak ez dira zertan azaldu maila guztietan. Horietako batzuk, esaterako, etapako lehen ikasturteetan burututzat jo daitezke; beste batzuk, berriz, aurrerago landu daitezke...
- Helburu bakoitza eta berari lotzen zaizkion Oinarrizko Gaitasunak erlazionatu egin behar dira.

Atal hau idazteko gomendioak:

- Irakurri eta aztertu Gorputz Heziketako curriculumean zehaztutako helburu orokorrak. Ondoko helbidean deskargatu daitezke: http://www.hezkuntza.ejgv.euskadi.net/r43-2459/es/contenidos/informacion/dif10_curriculum_berria/es_5495/adjuntos/v_eranskina_04_gorputz_h.pdf
Lehen Hezkuntzako curriculumak deskargatzeko beste helbide honetan egin dezakezu: http://www.hezkuntza.ejgv.euskadi.net/r43-2459/es/contenidos/informacion/dif10_curriculum_berria/es_5495/adjuntos/iv_eranskina_03_gorputz_h.pdf
- Agerrarazi helburu orokorren eta Oinarrizko Gaitasunen arteko lotura.
- Hautatu ikasmaila bakoitzean landuko diren helburuak eta egokitu, zehatzago idatziz. Maila bakoitzaren helburuak egokitzeko modu erraz bat ondokoa da: maila bakoitzeko edukiak eta ebaluazio-irizpideak adieraztea.
- Idatzi ZER?, NOLA? eta ZERTARAKO? galderen arabera.
- Helburuak idatzi ondoren, Irakurri helburu guztiak mailaz maila eta birpasatu, kontraesanik gerta ez dadin. Ahalbidetzen den heinean mailen arteko progresioa egiaztatu.

Jarraitu beharreko pausuak	Helburuen Idazkeraren eredua (1. DBH)
<p>1. urratsa: hautatu jakintzagaiaren curriculumak zehazten duen helburu orokor bat</p>	<p>10. Helburua : Musika oinarri hartuta edo hartu gabe, adierazpen jarduerak egitea eta diseinatzea, gorputza komunikatzeko eta sormena adierazteko erabiliaz; Horretarako, dantzen eta banakako nahiz taldekako antzezpene bidez, mugimendu sortzaileak garatuko dira.</p> <p><i>(Kolorez nabarmendu dira ZER?, NOLA? eta ZERTARAKO? galderen erantzunak. Idazkera hori beharrezkoa da gaitasunaren zentzuari eusteko</i></p>
<p>2. urratsa: Lotu helburua eta Oinarrizko Gaitasunak. (Planteatutako jarduerari ematen diogun ikuspuntuaren arabera, gaitasun batzuk edo besteak garatuko dira. Aipagarrienak adierazi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zientzia, teknologia eta osasun kulturarako gaitasuna. • Ikasten ikasteko gaitasuna. • Matematikarako gaitasuna. • Hizkuntza komunikaziorako gaitasuna. • Informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasuna. • Gizarterako eta herritartasunerako gaitasuna. • Giza eta arte-kulturarako gaitasuna. • Norbere autonomiarako eta ekimenerako gaitasuna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zientzia, teknologia eta osasun kulturarako gaitasuna. • Ikasten ikasteko gaitasuna. • Hizkuntza komunikaziorako gaitasuna. • Gizarterako eta herritartasunerako gaitasuna. • Giza eta arte-kulturarako gaitasuna. • Norbere autonomiarako eta ekimenerako gaitasuna.
<p>3. urratsa: Curriculumeko ebaluazio irizpideak oinarri hartuta helburu hori Zehaztu eta egokitu.</p>	<p>DBHko 1.Mailako 6. ebaluazio irizpidea: Hainbat teknika erabiliz (mimo, keinuak, antzezpene edo dantza) taldean mezu bat sortzea, eta, ondoren, gainerako taldeei zabaltzea.</p>
<p>4. urratsa: Idatzi helburu egokitua (1 DBH).</p>	<p>Helburua: Mimoaren teknika erabiliaz, taldean mezu bat sortzea, gainerako taldeei zabaltzeko.</p>
<p>5. urratsa: Gauza bera egin hautatutako beste helburuekin.</p>	
<p>6. urratsa: Alderatu helburu guztiak eta egiaztatu koherentzia eta progresioa.</p>	

Honela geratuko litzateke dokumentua:

IKASTETXEA	.....								IKASTURTEA 2009/2010	
ARLOA / IRAKASGAIA	Euskal Hizkuntza eta Literatura							DATA		
MAILA	DBH 1	X	DBH 2		DBH 3		DBH 4		1. BATX.	2 .BATX.

ARLOAREN GUTXIENGO HELBURUAK GAITASUN GISA ADIERAZITA	
Helburuak	Oinarrizko Gaitasunekiko lotura
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6. MIMOAREN TEKNIKA ERABILIAZ, TALDEAN MEZU BAT SORTZEA, GAINERAKO TALDEEI ZABALTZEKO..	<ul style="list-style-type: none"> Zientzia, teknologia eta osasun kulturarako gaitasuna. Ikasten Ikasteko gaitasuna. Hizkuntza komunikaziorako gaitasuna. Gizarterako eta herritartasunerako gaitasuna. Giza eta arte-kulturarako gaitasuna. Norbere autonomiarako eta ekimenerako gaitasuna.
7.	
...	

Lehenago adierazi den bezala, oso inportantea da egon ezker mailaz mailako progresioa egiaztatzea, kontraesanak saihesteko.

2. Edukiak

Ezaugarriak:

- Atal honetan aurretiaz zehaztu ditugun helburuak lortzera bideratutako eduki esanguratsuak hautatu behar dira. Edukiak zer eta noiz galderei erantzun behar diote.
- Gure kasuan ebaluazio bakoitzean landuko ditugun unitate didaktikoak adieraztea litzake.
- Edukiak agerian utzi nahian hauek unitate didaktikoaren izenburua agertzen ahaleginduko gara.

2	CURRICULUMEN EDUKIEN DENBORALIZAZIOA		
	1. ebaluazioa	2. ebaluazioa	3. ebaluazioa
		<ul style="list-style-type: none"> U.D. Jarrera, keinua eta mugimenduaren bidez adierazten dugu. 	

3. Metodologia

Ezaugarriak:

- Curriculumak metodologia aktiboa aldarrikatzen du, ikasleen inplikazioa bultzatu behar duena; autonomia eta auto-erregulazioa lortzeko.
- Programazio laburtuan ondoko puntuak zehaztu ditzakegu:
  - Erabilitako irakaskuntza teknikak: Saiatuko gara gaitasunetan oinarritutako irakaskuntza teknikak erabiltzen: Arazoetan oinarritutako apendizaiak, proiektuetan oinarritutako lana, Ikasketa kooperatiboa, Kasu errealean azterketa,...
  - Ikasleak taldekatzeko proposamenak: Masiboa edo talde handian, talde txikiak edo txokoak, talde homogeen edo heterogeenak, zirkuituak, tallerrak, banakako lanak, binakakoak,...
  - Denbora eta espazioaren kudeaketa (Saioaren egitura, aldatzeko eta dutxatzeko denbora, saio amaieretako amankomunean jartzeko tarteak,...)
  - Errefortzurako jarduerak eta sakontze jarduerak zehaztuko dira ikasleen aniztasunari erreparatuz.

Atal hau idazteko gomendioak:

- Kontuan izan ikas-irakaskuntza aktiboei estu lotuta dauden ondoko estrategia metodologikoak:

- **Ikaskuntzaren helburua lortzeko motibazioa bultzatzea:** helburuak jakinaraztea, lana gauzatzeko negoziazio jarduerak proposatzea, ikasleei hitza ematea...
- **Parte-hartzeko estrategiak sorraraztea:** zalantzak adieraztea, ikaskuntza funtzionalak bultzatzea...
- **Toki eta denbora antolaketa desberdinak faboratzea:** ikasgelako espazio antolaketa aldatzea, eskola saioen iraupena malgutzea...
- **IKTak era esanguratsuan integratzea:** IKTen esparruko baliabide didaktikoak erabiltzea: wq-ak, altxorraren bila, blogak...; IKTak ikasteko zein gelakideen artean komunikatzeko erabiltzea...
- **Ikaskuntza autonomoari laguntzea:** transmisio hutsezko ikaskuntza mugatzea, irakasle-ikasleen ohiko eginkizunak aldatzea...
- **Ikasitakoa ahoz zein idatziz komunikatzea:** ikasitakoa jakinaraztea, azaltzea; berdin arteko interakzioa bultzatzea ezagutza eraikitzekeo...
- **Ebaluazio hezitzailea sustatzea:** auto-erregulaziorako egoerak sortzea, ebaluaziorako irizpideak jakinaraztea, auto-ebaluazioa zein koebaluazioa bultzatzea...
- **Ikasitakoaren funtzionaltasuna eskola esparrutik kanpo bultzatzea:** irakasgaien zein arloen arteko erlazioak sustatzea, metodologia globalak erabiltzea...

4. Baliabideak

Ezaugarriak:

- Atal honek erabiliko diren baliabide guztiak islatu behar ditu. Baliabideak askotarikoak izan behar dira Curriculumean zehaztutako trebetasun guztiak lantzeko.
  - Testu liburua (baldin eta erabiltzen bada), apunteak, gelako bloga,...
  - Gelako materiala (pilotak, sokak, ...). Ez da beharrezkoa material guztia zerrendatzea. Kasuan adierazgarriena azpimarratu dezakegu.
  - Teknologi aberrien erabilera: ordenagailua, proiektzioak, bideoak,..
  - Beste gune batzuen erabilera gimnasioaz gain; udal kiroldegia, frontoia, parkea, ikastetxe ingurua,...
  - Beste zenbait jarduera: Sustapen jarduerak (federazioak edo taldeak gidatuak), irteerak (elurretara, patinatzerara, hondartzara, mendira,... eta abar), hitzaldiak, topaketak, antzezlanak, ...

5. Ebaluazioa

Ezaugarriak:

- Ebaluazioan kontutan hartu behar da gaitasun kontzeptuak prozedurazko, kontzeptuzko eta jarrerazko edukiak barneratzen dituela.
- Ebaluazioa ikaskuntzaren eragilea da eta ezin da ikas-irakas prozesuetatik bereizi.
- Ebaluazioak emaitzak neurtzen ditu eta, halaber, ondokoak ere baldintzatzen ditu: zer eta nola irakasten den, zer eta nola ikasten den.
- Gaitasunen ebaluazioa ebaluazio formatiboa da.
- Funtsezkoa da ikasleek ikaste prozesuan izan dituzten zailtasunak eta egin dituzten aurrerapenak identifikatzeko eta prozesua ikasleen beharrian errealetara egokitu ahal izateko.
- Beraz, ebaluatzeko askotariko tresnak proposatu behar dira, eta horietaz gain auto-erregulazioa eta auto-ebaluazioa bultzatzen dituzten jarduerak bultzatu.
- Ikasleek ikasturtearen hasieran jakin behar dituzte zer ebaluazio-irizpide hartuko diren kontuan, nolako ebaluazio-tresnak erabiliko diren eta ebaluazio orokorrean zer garrantzi eta pisu izango duten.

5.1. Ebaluazio-irizpideak eta adierazleak

Atal hau idazteko gomendioak:

- Aztertu kontuan hartuko diren ebaluazio-irizpideak eta hautatu ebaluazio adierazlerik orokorrenak eta esanguratsuenak (Curriculumean maila bakoitzari dagozkion ebaluazio-irizpideak zehazturik ageri dira, hala ere helburuekin koherentzia galtzen ez duten bitartean egokitu edo beste batzuk proposatu ditzakegu).

5.2. Ebaluazio teknikak eta tresnak

Atal hau idazteko gomendioak:

- Proposatu hautatutako ebaluazio-irizpideak neurtzeko baliagarriak diren ebaluazio tresnak: autoebaluazio eta koebaluazio galdetegiak, ikasleen ekoizpenak, ikastaldekoen behaketa, portafolioa, proba praktikoak, ahozko eta idatzizko probak, ikasleen lanen behaketa, kontrol orriak, kontratu didaktikoak...
- Aukeratu ebaluatzeko tresna eta teknika askotarikoak. Garrantzitsua da kontuan hartzea ebaluazioa ez dela soil-soilik kalifikazio datu bakar eta bakanen inguruan ardaztu behar.
- Bereizi prozesua ebaluatzeko teknikak eta tresnak eta kalifikazioa jartzeko erabiliko direnak. Saiatu kalifikazio portzentajea zehazten erabiliko diren ebaluazio tresna guztietan.

Eredua. Lehenengo helburuari lotutako ebaluazio atalaren idazkera (1. DBH)

5	EBALUAZIO-IRIZPIDEAK, ADIERAZLEAK, EBALUATZEKO TEKNIKAK ETA TRESNAK, KALIFIKAZIO-IRIZPIDEAK
<p><u>EBALUAZIO IRIZPIDEA:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mimoaren teknika erabiliaz, taldean mezu bat sortzea, gainerako taldeei zabaltzeko. <p><u>EBALUAZIO ADIERAZLEAK:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Landutako mimo teknika modu egokian erabiltzen ditu. ○ Sormenerako ahalmenez baliatzen da eta gorputzaren adierazpen baliabideak erabiltzen ditu sentimenduak komunikatzeko. ○ Azken jarduera prestatzeko (ikusizuna) taldean lan egiten du. ○ Mimoan oinarritutako adierazpen jarduerarekiko jarrera irekia adierazten du. <p><u>EBALUAZIO TRESNAK eta KALIFIKAZIO PORTZENTAJEAK:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Autoebaluazio txantiloia → 15%. ✓ Ko ebaluazio txantiloia → 25%. ✓ Behaketa eta gertaera erregistroa (Eguneroko koaderno) → 25%. ✓ Proba praktikoa (Taldea antzezpena) → 35%	

6. Berreskurapen eta indartze sistema

Ezaugarriak:

- Ikasteko zailtasuna edota erritmo geldoagoa duten ikasleen ikaskuntza prozesuari laguntzen dio.
- Proposatutako helburuak lortzeko tresnak eta baliabideak zehazten ditu.
- Ondokoak bereizi behar dira:
  - Ikasturtean zehar egingo diren berreskurapenerako jarduerak
  - aurreko ikasturteetako irakasgaiak berreskuratzekoak.

Atal hau idazteko gomendioak:

- Zehaztu, ebaluazio-adierazleak kontuan harturik, zein izan daitezkeen berreskurapenerako prozedurak (proba idatziak, ahozkoak, banakako ekoizpenak, errefortzurako jarduerak...)
- Adierazi noiz burutuko diren ikasturtean zehar.